

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 84-85/2481

ขุนจินดาสมณวิช โจทก์ นางเวชวิสิฐ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 38, ป.พ.พ. มาตรา 137, ป.พ.พ. มาตรา 142, ป.พ.พ. มาตรา 143, ป.พ.พ. มาตรา 702, ป.พ.พ. มาตรา 1480, ป.พ.พ. มาตรา 1482, ป.วิ.พ. มาตรา 42, ป.วิ.พ. มาตรา 43

ย่อ / หลักกฎหมาย

ภรรยาเอาที่ดินสินบกิณห์ไปจำนองไว้แก่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับอนุญาตจากสามี ครั้นสามีรู้ความแล้วมิได้บอกกล่าวภายในเวลา 1 ปี สัญญาจำนองย่อมสมบูรณ์ผูกมัดสินบกิณห์นั้นทั้งหมด สามีจะบอกกล่าวหลังมิได้ ภรรยาทำนิติกรรมเกี่ยวกับสินบกิณห์โดยมิได้รับอนุญาตจากสามี ครั้งถูกศาลสั่งให้ยึดสินบกิณห์ สามีจึงร้องขอชดเชยทรัพย์และบอกกล่าวโมฆียะกรรม ในระหว่างคดีสามีตาย ดังนี้ ทายาทของสามีมีสิทธิรับมฤตกความดำเนินคดีชั้นร้องขอชดเชยทรัพย์นี้ต่อไปจนถึงที่สุดได้

คำพิพากษา

เด็กชายทองน่าน เด็กชายทัศนาศ เด็กชายเทียมแสง เด็กหญิงวิภา โดยนางเวชวิสิฐ ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้ร้อง เดิมโจทก์ฟ้องจำเลยขอให้บังคับการจำนอง จำเลยทำยอม โจทก์นำยึดที่ดินจำนอง ขุนเวชวิสิฐสามีจำเลยยื่นคำร้องขอชดเชยทรัพย์อ้างว่าที่รายนี้เป็นสินบกิณห์ จำเลยเอาไปจำนองโดยผู้ร้องมิได้อนุญาต จึงไม่ผูกพัน ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วเห็นว่าผู้ร้องทราบเรื่องการจำนองแล้วไม่ปฏิเสธเสียภายใน ๑ ปี สัญญาจำนองสมบูรณ์บอกกล่าวไม่ได้ เมื่อฟังคำสั่งเรื่องชดเชยทรัพย์แล้ว ขุนเวชวิสิฐถึงแก่ความตาย บุตรของผู้ร้อง ๔ คนยื่นคำร้องขอรับมฤตกความ ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตให้เด็ก ๔ คนรับมฤตกความและให้จำเลยซึ่งเป็นมารดาเป็นผู้ปกครองเด็กทั้ง ๔ ดำเนินคดีต่อไป ในชั้นอุทธรณ์และฎีกา ฝ่ายโจทก์โต้เถียงว่าสิทธิบอกกล่าวโมฆียะกรรมยอมตามไปตามตัวขุนเวชวิสิฐ ศาลจะสั่งให้เด็กรับมฤตกความมิได้ ฝ่ายผู้ร้องคัดค้านในเรื่องชดเชยทรัพย์ตลอดมา ศาลฎีกาตัดสินยืนตามศาลอุทธรณ์ว่าในปัญหาเรื่องรับมฤตกความนั้น เห็นว่าแม้ผู้ร้องในฐานะเป็นสามี จำเลยจะมีสิทธิบอกกล่าวโมฆียะกรรมได้แต่ผู้เดียวก็ดี ผู้ร้องก็ได้ร้องขอชดเชยทรัพย์เป็นการบอกกล่าวอยู่ในตัวแล้วที่เด็ก ๔ คนขอรับมฤตกความจึงมิใช่การบอกกล่าวแต่อย่างใด เป็นเรื่องดำเนินคดีต่อไป จนกว่าจะถึงที่สุดเท่านั้น และการที่ผู้ร้องได้บอกกล่าวไว้ในศาลชั้นต้นต้องถือว่าได้บอกกล่าวต่อไป จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เพราะฉะนั้นจะเรียกว่าเด็กทั้ง ๔ ตั้งต้นบอกกล่าวนั้นไม่ได้ฎีกาของโจทก์จึงตกไป ส่วนในเรื่องชดเชยทรัพย์นั้นคงฟังข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องได้ทราบการจำนองนี้แต่ พ.ศ.๒๔๗๕ แต่มิได้บอกกล่าวเสียในกำหนดเวลาตามกฎหมาย จึงจะบอกกล่าวในขณะนี้มิได้ ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่าไม่ต้องรับผิดชอบในสินบกิณห์ส่วนของผู้ร้องนั้น เห็นว่าเมื่อผู้ร้องมิได้บอกกล่าวใน ๑ ปีตาม ม.๑๔๓ การกระทำของจำเลยก็กลายเป็นสมบูรณ์ผูกมัดสินบกิณห์ทั้งหมด พิพากษายืนตามศาลชั้นต้น

องค์คณะ

อิสร · นิติศาสตร์ · ดูปลาตร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/84-85/2481>